

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู
สุชศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบ
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสุชศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน
และครูสุชศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสุชศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาของเอกชน (สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน) และครูสุชศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล (สังกัดกรมสามัญศึกษา) ในกรุงเทพมหานคร
จำนวนทั้งสิ้น 366 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถาม
เกี่ยวกับความรู้สึกหรือความคิดเห็นของครูสุชศึกษาที่มีต่อองค์ประกอบที่ทำให้เกิด
ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทั้งสิ้น 11 องค์ประกอบ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นมาวิเคราะห์
โดยคิดเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่า "ที"

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูสุชศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครที่ตอบแบบสอบถาม
เป็นหญิงและชายจำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี สำเร็จ
การศึกษาสูงสุดวุฒิปริญญาตรี วิชาเอกพลศึกษา สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
มีประสบการณ์ในการสอนสุชศึกษาน้อยกว่า 6 ปี งานที่ปฏิบัติมากที่สุดในด้านการสอน
สุชศึกษา คือ การจัดทำโครงการสอนสุชศึกษา ด้านการบริการสุชภาพ คือ การชั่ง
น้ำหนักและวัดส่วนสูง ด้านการจัดสิ่งแวดลอม คือ การรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสุชศึกษา มีดังนี้

2.1 ครูสุชศึกษามีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับองค์ประกอบ ทั้ง 11 องค์ประกอบ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ครูสุชศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 9 องค์ประกอบ ตามลำดับ คือ ความสัมพันธ์กับครูร่วมงานและผู้บริหาร การยอมรับนับถือ ความมั่นคงปลอดภัย ในการปฏิบัติงาน ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบ ความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน ลักษณะของงาน นโยบายและการบริหาร และสภาพแวดล้อมในการ ปฏิบัติงาน องค์ประกอบที่ครูสุชศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 องค์ประกอบ ตามลำดับ คือ เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล และความก้าวหน้าในตำแหน่ง การงาน

2.2 การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสุชศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน และครูสุชศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นราย องค์ประกอบ ครูสุชศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4 องค์ประกอบ คือ ความสัมพันธ์กับครูร่วมงานและผู้บริหาร ความรับผิดชอบ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

การอภิปรายผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสุชศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.71$) เมื่อพิจารณาเป็น รายองค์ประกอบ ครูสุชศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 9 องค์ประกอบ ตามลำดับ คือ ความสัมพันธ์กับครูร่วมงานและผู้บริหาร การยอมรับนับถือ ความมั่นคง ปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน ความรับผิดชอบ ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน ลักษณะของงาน นโยบายและการบริหาร และสภาพแวดล้อมใน การปฏิบัติงาน ครูสุชศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย 2 องค์ประกอบ ตามลำดับ คือ เงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล และความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้อภิปรายประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

1.1 ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 2.92$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ คลังแสง (2527 : 56) ที่พบว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมากเป็นอันดับแรก ไพบูลย์ วิสัยจร (2523 : 85) ที่พบว่า ครูโรงเรียนราษฎร์มีขวัญในความสัมพันธ์ในหน่วยงาน อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก และสนธิ ศุภสิทธิ์ (2524 : 51) ที่พบว่า อาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษา เอกชนมีความพึงพอใจในความสัมพันธ์ภาพในการทำงานมาก เป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ผู้ร่วมงานในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มีจำนวนน้อย และลักษณะงานที่ครูผู้ศึกษาปฏิบัติอยู่ไม่ว่าจะเป็นงานด้านการสอนผู้ศึกษา การจัดบริการสุขภาพหรือการจัดสิ่งแวดล้อม เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งจากผู้บังคับบัญชา ครูในหมวดวิชาพลานามัย และครูอื่น ๆ ในโรงเรียน จึงก่อให้เกิดความสัมพันธ์เป็นกันเองและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งในด้านส่วนตัวและหน้าที่การงาน นับว่าเป็นนิมิตรหมายที่ดีในการปฏิบัติงานของผู้ศึกษาใหม่บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.87$) แสดงว่า ทั้งผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงานและนักเรียนให้การยอมรับนับถือในความรู้ความสามารถของครูผู้ศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูผู้ศึกษาได้ดำเนินงานผู้ศึกษาและโครงการสุขภาพในโรงเรียน เช่น การสอนผู้ศึกษา การจัดชุมนุม/ชมรมผู้ศึกษา กีฬาและนันทนาการ การตรวจสุขภาพ การชั่งน้ำหนัก และวัดสวนสูง การแนะนำแนวทางสุขภาพ การป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน การรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน ฯลฯ จนสามารถช่วยให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลสุขภาพตนเอง เปลี่ยนแปลงความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรผู้ศึกษา และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับสุขภาพไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

1.3 ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับฐานะตำแหน่งหน้าที่การงาน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจในการได้รับข้อเสียดังกล่าวจากผลการปฏิบัติงานผู้ศึกษาอยู่ในระดับน้อย

($\bar{X} = 2.43$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในโรงเรียนมัธยมศึกษายังไม่ค่อยเห็นความสำคัญ ของสุขภาพเท่าที่ควร ไม่มีการประกาศเกียรติคุณของนักเรียนที่มีสุขภาพดี มีแค่การ ยกย่องชมเชยนักเรียนที่มีผลการเรียนยอดเยี่ยม หรือมีความประพฤติเรียบร้อย ซึ่ง เป็นการนำชื่อเสียงมาให้ครูฝ่ายวิชาการ ผนวกวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ ภาษาต่างประเทศหรือฝ่ายปกครอง อาจจะมีบ้างที่มีการยกย่องนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน ซึ่ง เป็นการนำชื่อเสียงให้แก่ครูพลศึกษามากกว่าครูสุขภาพ

1.4 ครูสุขภาพมีความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะของงาน อยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 2.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูสุขภาพมีความ พึงพอใจในโอกาสที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินงานจัด สิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.35$) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ครูสุขภาพส่วนใหญ่ ทำหน้าที่ทางด้านการสอนสุขภาพและการบริการสุขภาพมากกว่าทางด้านการจัด สิ่งแวดล้อม ซึ่งการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนนั้น มักเป็นหน้าที่ของงานอาคารสถานที่ และฝ่ายบริการประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งก็คือ การที่ครูสุขภาพส่วนใหญ่มีวุฒิทาง พลศึกษา ท่องสอนพลศึกษาและสุขภาพควบคู่กันไป จึงทำให้ครูสุขภาพมีโอกาสใน การปฏิบัติงานสุขภาพด้านอื่น ๆ ลดน้อยลง

1.5 ครูสุขภาพมีความพึงพอใจเกี่ยวกับนโยบายและการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูสุขภาพ มีความพึงพอใจในการให้แรงจูงใจในการปฏิบัติงานสุขภาพจากผู้บริหารชั้นมัธยมศึกษา อยู่ใน ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญ ของการพัฒนาทางสุขภาพของนักเรียนมากเท่าที่ควร มักจะเน้นความสำคัญของการ พัฒนาทางสติปัญญาหรือทางวิชาการมากกว่า จึงอาจทำให้ผู้บริหารไม่ค่อย ได้ให้แรงจูงใจแก่ครูสุขภาพในการปฏิบัติงานทางด้านการสอนสุขภาพ การบริการสุขภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยเห็นว่า การให้แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ครูสุขภาพ มีความพึงพอใจและตั้งใจปฏิบัติงานโดยไม่เห็นแก่ความยากลำบากหรืออุปสรรคใด ๆ ดังที่ นิโกร (Negro 1969 : 201 อ้างถึงใน ชลิต พูลศิลป์ 2527 : 14) ได้แนะนำว่า การจูงใจคนให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานนั้น ได้แก่ การบริหารงานด้วยความเที่ยงธรรม ส่งเสริมสภาพการทำงานที่ดี เปิดโอกาสให้

ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ให้ความมั่นคงในชีวิตและความก้าวหน้าใน
ตำแหน่งการงาน ยกย่องชมเชยแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่น เอาใจใส่ดูแลและให้ความสนิทสนม
เป็นกันเอง และต้องทำตัวให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้ใฝ่หัดกับบริษัทฯ

1.6 ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน
อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 2.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูผู้ศึกษา
มีความพึงพอใจในสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนที่สอน คุณภาพและความพอเพียง
ของอุปกรณ์ ความสะดวกในการใช้และเก็บรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอน
อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.46, 2.36, \text{ และ } 2.30$ ตามลำดับ) ซึ่งสอดคล้องกับ
งานวิจัยของฉวีวรรณ ไหวพริบ (2524 : ๑) พบว่า อุปกรณ์การเรียนการสอน
ผู้ศึกษาในโรงเรียนของโครงการศึกษาสายการศึกษาไม่พอเพียง เบญจพร
เสรีรุ่ง (2522 : ๑) พบว่า ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการสอนผู้ศึกษาระดับชั้นมัธยม
ศึกษาตอนต้นของโรงเรียนรัฐบาล ในเขตกรุงเทพมหานคร คือ อุปกรณ์การสอน
ไม่เพียงพอ และคำนึง นกแก้ว (2524 : 86) พบว่า ครูอาจารย์โรงเรียนมัธยม
ศึกษา ในเขตการศึกษา 3 มีความพึงพอใจน้อยที่เห็นได้ชัด คือ ห้องทำงาน
อุปกรณ์การสอน อาคารสถานที่และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ไม่ค่อยมีหรือมีก็ไม่พร้อม
ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากงบประมาณทางค่านี้อยู่ไม่เพียงพอ ตลอดจนผู้บริหารไม่ค่อยเห็น
ความสำคัญและไม่สนับสนุนการผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอนผู้ศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่า
อุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยทำให้ครูผู้ศึกษาสามารถดำเนินการสอน
อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.7 ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับเงินเดือนและผลประโยชน์
เกื้อกูล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.42$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ
คลังแสง (2527 : 57) พบว่า ศึกษาในเทศก์ กรมพลศึกษา มีความพึงพอใจใน
การปฏิบัติงานเกี่ยวกับเงินเดือนและผลประโยชน์เกื้อกูล อยู่ในระดับน้อย ฮาเฟน
(Hafen 1971 : 3373-A) พบว่า นักผู้ศึกษาพอใจในรายได้น้อยที่สุด
อันดับ ๒ ทัศนชัยไพศาลกุล (2527 : ๑) พบว่า องค์ประกอบในการปฏิบัติงาน
ที่ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจต่ำสุด คือ เงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ
ผู้วิจัยเห็นว่า ค่าครองชีพประจำวันในกรุงเทพมหานครในปัจจุบันสูงมาก ไม่เหมาะสม

กับรายได้หรือเงินเดือนของครูสุศึกษา ส่วนในค่านสวัสดิการต่าง ๆ นั้น แม้ว่า จะไม่มีการจัดให้แก่ครูสุศึกษาแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการ และความจำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

1.8 ครูสุศึกษามีความพึงพอใจ เกี่ยวกับความก้าวหน้าในตำแหน่ง การงานอยู่ในระดับน้อย และเป็นองค์ประกอบที่มีความเจตยาน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.26$) ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของประเสริฐ คลังแสง (2527 : 57) พบว่า ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ความมั่นคง และความก้าวหน้าของงาน และเวศ ศรีละมุล (2522 : บทคัดย่อ) พบว่า อาจารย์ ในวิทยาลัยครูภาคีมีความพึงพอใจในการทำงานค่านความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน อยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก ครูสุศึกษาต้องทำงานอยู่ในหมวดวิชา พลานามัย ซึ่งส่วนใหญ่จะมีผู้ร่วมงานและหัวหน้าหมวดวิชาเป็นครูพลศึกษา โอกาสที่ ครูสุศึกษาจะได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่มาเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยก็เป็นไปได้ยากมาก เพราะงานที่หมวดวิชาพลานามัยต้องรับผิดชอบมีทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนวิชา พลศึกษาและสุขศึกษา การจัดแข่งขันกีฬาภายในและกีฬาระหว่างโรงเรียน ฯลฯ งานเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นงานของครูพลศึกษามากกว่าครูสุศึกษา

2. การเปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูสุศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน และครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ ครูสุศึกษามีความพึงพอใจแตกต่างกัน 4 องค์ประกอบ คือ ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และผู้บังคับบัญชา ความรับผิดชอบ ความสำเร็จในการปฏิบัติงาน และความก้าวหน้า ในตำแหน่งการงาน

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยได้อภิปรายประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

2.1 ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ เอกชนและของรัฐบาล มีความพึงพอใจเกี่ยวกับลักษณะของงาน โดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุ มาจาก การที่ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนและของรัฐบาล สามารถ ปฏิบัติงานได้ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง อีกทั้งมีโอกาสได้ไปอบรมเกี่ยวกับ โครงการสุขภาพในโรงเรียน ทำให้ครูสุศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงาน

โครงการสุขภาพทั้ง 3 ด้าน คือ การสอนสุศึกษา การบริการสุขภาพและการจัด
สิ่งแวดล้อม เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูสุศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีความพึงพอใจในความอิสระในการปฏิบัติงานมากกว่า
ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูสุศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนสุศึกษา มีวุฒิทาง
สุศึกษาและรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงานมากกว่า ในขณะที่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
เอกชนมีการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของครูสุศึกษา เพื่อมิให้ดำเนินงาน
ผิดวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการเน้นคุณภาพทางวิชาการ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นค่านิยมของคนไทย
มาช้านาน ทั้งนี้เพื่อสร้างชื่อเสียงให้กับโรงเรียน และเพื่อผลประโยชน์ทางค่าน
ธุรกิจของโรงเรียนด้วย เหล่านี้จึงอาจเป็นผลให้ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของรัฐบาล มีความพึงพอใจในความอิสระในการปฏิบัติงานสุศึกษามากกว่าครูสุศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน

2.2 ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีความพึงพอใจ
เกี่ยวกับความรับผิดชอบมากกว่าครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน ทั้งนี้
อาจมีสาเหตุมาจาก ปริมาณของครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่ค่อนข้าง
รับผิดชอบทั้งในด้านการสอนสุศึกษา การบริการสุขภาพและการจัดสิ่งแวดล้อมมีน้อยกว่า
ปริมาณงานของครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน (เมื่อเปรียบเทียบ
ปริมาณงาน/คน) ทำให้สามารถปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและพึงพอใจ นอกจากนี้แล้ว
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลยัง เปิดโอกาสให้ครูสุศึกษาใหม่ส่วนร่วมในการ
วางแผนและดำเนินงานสุศึกษา โดยให้ครูสุศึกษาเขียนโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม
สุขภาพของนักเรียนเสนอต่อผู้บริหาร รวมทั้งต้องติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน
ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ จึงทำให้ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
รัฐบาลมีความรับผิดชอบในงานที่ชัดเจนและเหมาะสม และรู้สึกพึงพอใจเกี่ยวกับ
ความรับผิดชอบมากกว่าครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน

2.3 ครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนมีความพึงพอใจ
เกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากกว่าครูสุศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ
รัฐบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนได้รับการสนับสนุน

ทางค่านงงบประมาณและความร่วมมือจากยุบปกครอง ศิษย์เก่าและครูในโรงเรียนเป็น
 อย่างที่ ช่วยให้การครูศึกษาปฏิบัติงานได้อย่างคล่องตัว และนักเรียนในโรงเรียน
 มัธยมศึกษาของเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างดี
 ใ้รับการดูแลเอาใจใส่และตรวจรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ จึงทำให้ครูศึกษา
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน รู้สึกว่านักเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีทั้งในด้าน
 ความรู้ เจตคติและการปฏิบัติ เป็นผลให้ครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน
 มีความพึงพอใจ เกี่ยวกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานมากกว่าครูศึกษาในโรงเรียน
 มัธยมศึกษาของรัฐบาล

2.4 ครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีความพึงพอใจ
 เกี่ยวกับความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานมากกว่าครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
 ของเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจิมจันทร์ ทองวิวัฒน์ (2522 : 138)
 ที่พบว่า อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยของรัฐมีขวัญและความพึงพอใจในปัจจุบัน เกี่ยวกับ
 โอกาสก้าวหน้าในการทำงานในระดับสูงกว่าอาจารย์ประจำวิทยาลัยเอกชน ทั้งนี้อาจ
 มีสาเหตุมาจาก ครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีสถานภาพเป็นข้าราชการ
 มีความมั่นคงในอาชีพ ได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าทั้งในด้านการศึกษาเพิ่มเติม
 การประชุม อบรมและสัมมนาทางค่านศึกษา ตลอดจนมีโอกาสได้รับการเลื่อนตำแหน่ง
 หน้าที่การงานสูงขึ้น ส่วนครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนเป็นเพียงครู
 รับจ้าง ซึ่งไม่ค่อยมีความมั่นคงในอาชีพนัก หากโรงเรียนไม่สามารถจ้างครูศึกษา
 หรือครูคนใดคนหนึ่งแล้ว ก็ย่อมจะบอกเลิกจ้างไ้ทันที ส่วนการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่
 การงานให้สูงขึ้นก็เป็นไปไ้ยาก เพราะมีตำแหน่งอยู่น้อยมาก นอกจากนี้ ปัญหา
 การว่างงานในปัจจุบัน ทำให้ครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนต้องออกนอก
 และจ่ายออมปฏิบัติงานตามนโยบายของโรงเรียน แม้ว่าจะไม่มีความก้าวหน้าเท่าใดนัก

2.5 ครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนและของรัฐบาล
 มีความพึงพอใจเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
 เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล มีความพึงพอใจใน
 ความสามารถของหมวดวิชาพลานามัยในการปฏิบัติงานตามแผนงานมากกว่าครูศึกษา
 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษา
 ของรัฐบาลมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มโรงเรียน มีการวางแผนนโยบายและแผนงานทางค่าน

สู่ศึกษา ทั้งในระดัโรงเรียนและมหาวิทยาลัยไว้อย่างชัดเจนและมีระบบแบบแผนมากกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน นอกจากนี้อาจเป็นเพราะ ครูในมหาวิทยาลัยพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลมีการประสานงานกันดีกว่าครูในมหาวิทยาลัยพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน

ครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน มีความพึงพอใจในความจริงจังและความยุติธรรมของผู้นั่งคัมบัชชามากกว่าครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจมส์เจนนท พงษ์วิวัฒน์ (2522 : 140-141) ที่พบว่า อาจารย์ประจำวิทยาลัยเอกชนมีขวัญและความพึงพอใจในปัจจุบันเกี่ยวกับผู้นั่งคัมบัชชาในระดับสูงกว่าอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยของรัฐ อาจารย์ประจำวิทยาลัยเอกชนเห็นว่า ผู้บริหารเป็นคนที่ตัดสินใจใคร่รอบคอบและรวดเร็วโดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นสำคัญ นอกจากนี้สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล เห็นว่าการพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหารมีความลำเอียงและไม่ยุติธรรม ซึ่งเป็นปัญหาเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

2.6 ครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนและของรัฐบาล มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนมีความพึงพอใจในความสว่าง อุณหภูมิและการถ่ายเทอากาศในห้องเรียนที่สอนสู่ศึกษามากกว่าครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนมีการดำเนินงานเป็นแบบธุรกิจ เน้นความสำคัญของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน โดยการติดตั้งพัดลมหรือบางโรงเรียนอาจเป็นเครื่องปรับอากาศ และติดตั้งไฟฟ้าให้ความสว่างภายในห้องเรียน เพื่อเป็นสิ่งดึงดูดใจอย่างหนึ่งในการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครองนักเรียน

2.7 ครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับบูรณงานและผู้นั่งคัมบัชชามากกว่าครูสู่ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจมส์เจนนท พงษ์วิวัฒน์ (2522 : 141) ที่พบว่า อาจารย์ประจำวิทยาลัยเอกชนมีขวัญและความพึงพอใจเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน

อยู่ในระดับสูงกว่าอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยของรัฐ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชน ครูผู้ศึกษาโดยปฏิบัติงานกับครูร่วมงานและปฏิบัติงาน
ที่มีความเป็นกันเอง เอาใจใส่ดูแลและให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านหน้าที่การงานและ
ด้านส่วนตัว บรรยากาศในการปฏิบัติงานเป็นไปโดยไม่มีกฎระเบียบเท่าใดนัก ทำให้
ไม่เคร่งเครียดและรู้สึกสบายใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานร่วมกับครูในหมวดวิชา
พลานามัยและผู้บริหารมากกว่าครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

2.8 ครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนและของรัฐบาล
มีความพึงพอใจเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ สุขนิวัฒน์ (2524 : 70) ที่พบว่า ครูผู้ศึกษา
โรงเรียนรัฐบาลและครูผู้ศึกษาโรงเรียนราษฎร์ มีระดับขวัญในด้านความมั่นคงปลอดภัย
ในการทำงานไม่แตกต่างกัน และครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนและ
ของรัฐบาลมีความพึงพอใจเกี่ยวกับเงินเดือนและผลประโยชน์เกือบจะไม่แตกต่างกัน
ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจาก การที่รัฐบาลให้ความสำคัญของการศึกษาเอกชนมากขึ้น
โดยการออกกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองสิทธิ ผลประโยชน์ สวัสดิภาพ
และสิ่งตอบแทนอื่น ๆ เช่น การเป็นสมาชิกครูสภา การจัดตั้งกองทุนสงเคราะห์
การได้รับเงินเลี้ยงชีพเมื่อออกจากงาน การเบิกค่ารักษาพยาบาล เมื่อเจ็บป่วยและ
คลอดบุตร ฯลฯ นอกจากนี้สมาคมครูโรงเรียนราษฎร์ก็ยังคอยให้ความช่วยเหลือทั้งใน
ด้านวิชาการและงบประมาณอีกด้วย เหล่านี้จึงทำให้ครูผู้ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ของเอกชนและของรัฐบาลมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน
และเงินเดือนและผลประโยชน์เกือบจะไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งของเอกชนและของรัฐบาลควรสนับสนุนให้ครู
ผู้ศึกษามีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน โดยจัดโอกาสในการศึกษาต่อทางด้าน
การประชุม อบรมและสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้แก่ครูผู้ศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น
เทคนิคการสอน การผลิตอุปกรณ์การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัด
โครงการสุขภาพในโรงเรียน ฯลฯ กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้ครูผู้ศึกษามีความ
ก้าวหน้าและได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ ๆ สามารถนำมาปรับปรุงงานศึกษา

ในโรงเรียนใหม่ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งของเอกชนและของรัฐบาลควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้ศึกษาใหม่โอกาสใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ การสอนผู้ศึกษา การบริการสุขภาพและการจัดสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารอาจมอบหมายให้ครูผู้ศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบหรือเป็นกรรมการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรจัดขึ้น ได้แก่ การประกวดสุขภาพ การประกวดความสะอาดเรียบร้อยภายในห้องเรียน การฉายเทปโทรทัศน์ความรู้เพื่อสุขภาพ การตรวจสุขภาพ การให้ภูมิคุ้มกันโรค การจัดน้ำดื่มน้ำใช้ที่ถูกต้องสุขลักษณะ เป็นต้น นอกจากนี้โรงเรียนยังควรจัดโอกาสให้ครูผู้ศึกษาและครูท่านอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ไปดูงานการจัดโครงการสุขภาพของโรงเรียนอื่น ซึ่งจัดและดำเนินงานได้อย่างประสบความสำเร็จแล้ว ย่อมจะช่วยให้ครูผู้ศึกษาได้แนวทางการดำเนินงานและครูในโรงเรียนได้เข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงการสุขภาพ รวมทั้งยินดีให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับครูผู้ศึกษา ในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนเป็นผลให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนมีสุขภาพดี

3. โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งของเอกชนและของรัฐบาลควรจัดสวัสดิการช่วยเหลือครูผู้ศึกษา เช่น สวัสดิการเงินกู้ การตรวจรักษาสุขภาพประจำปี การขายสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาถูกหรือผ่อนชำระ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางด้านการเงินของครูผู้ศึกษา

4. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลควรมีความใกล้ชิด กำลังใจ คำแนะนำ ตลอดจนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และให้คำติชมแก่ครูผู้ศึกษาตามโอกาส เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้ครูผู้ศึกษามีความพึงพอใจและเต็มใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

5. โรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนควรเปิดโอกาสให้ครูผู้ศึกษาใหม่ส่วนร่วมรับผิดชอบในการวางแผนและดำเนินงานสุขภาพ และจัดปริมาณงานให้ครูผู้ศึกษาได้รับผิดชอบอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้ครูผู้ศึกษามีกำลังใจและเต็มใจที่จะปฏิบัติงานสุขภาพใหม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ศึกษาทั่วประเทศ
2. ควรศึกษาวิจัย เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการศึกษาศายการศึกษา และครูผู้ศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาทั่วไป
3. ควรศึกษาวิจัย เปรียบเทียบความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ศึกษา
ที่มีวุฒิทางพลศึกษาและสุศึกษา
4. ควรศึกษาวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้ศึกษา โดยใช้
วิธีอื่น เช่น การสัมภาษณ์ ฯลฯ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย